

**О.М. Смирнов
В.В. Барбашин
І.О. Толкунов**

УТИЛІЗАЦІЯ ТА ЗНИЩЕННЯ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ

Том II

Заходи безпеки

**при поводженні з ракетами і боєприпасами
під час проведення робіт з утилізації**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

О.М. Смирнов, В.В. Барбашин, І.О. Толкунов

**УТИЛІЗАЦІЯ ТА ЗНИЩЕННЯ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ
ПРЕДМЕТІВ**

Навчальний посібник

Том 2

**ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПРИ ПОВОДЖЕННІ З РАКЕТАМИ
І БОЄСПРИПАСАМИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ РОБІТ
З УТИЛІЗАЦІЇ**

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Харків 2018

УДК 614.841.332

С 50

Авторський колектив:

О.М. Смирнов

В.В. Барбашин

I.O. Толкунов

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів,
які навчаються за освітньо-професійною програмою спеціаліста зі спеціальності
"Цивільний захист"
(лист МОН України від 23.05.2014 № 1/11-7883)*

Рецензенти: доктор технічних наук, професор В.В. Бараннік, начальник кафедри бойового застосування та експлуатації АСУ Харківського університету Повітряних Сил;
О.М. Білотіл, начальник навчального центру оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України;
доктор технічних наук, доцент С.В. Росьоха, професор кафедри пожежної тактики та аварійно-рятувальних робіт факультету оперативно-рятувальних сил НУЦЗ України.

Смирнов О.М., Барбашин В.В., Толкунов I.O.

С 50 Утилізація та знищення вибухонебезпечних предметів: навч. посіб. Том 2. Заходи безпеки при поводженні з ракетами і боєприпасами під час проведення робіт з утилізації / О.М. Смирнов, В.В. Барбашин, I.O. Толкунов. – X.: ФОП Панов А.М., 2018. – 484 с.

ISBN 978-617-7474-13-4

ISBN 978-617-7541-59-1 (2 том)

У 1-му томі навчального посібника розкривається поняття терміна «вибухонебезпечні предмети» (ВНП), подано короткий історичний нарис розвитку утилізації боєприпасів у СРСР і Україні, наведено порядок та правила щодо утилізації ВНП, порядок прийому та відправки вибухонебезпечних предметів, надано інформацію про організацію арсеналів, баз і складів, розкрито порядок зберігання ВНП на арсеналах, базах і складах України.

У 2-му томі навчальної книги подано заходи безпеки під час поводження з ракетами і боєприпасами у процесі проведення робіт з утилізації.

У 3-му томі навчального посібника описано організацію утилізації та знищення ракет і боєприпасів на арсеналах, базах та складах.

УДК 614.841.332

ISBN 978-617-7474-13-4
ISBN 978-617-7541-59-1 (2 том)

© Смирнов О.М., Барбашин В.В.,
Толкунов I.O., 2018
© НУЦЗУ, 2018

ЗМІСТ

Умовні позначення та скорочення.....	7
Вступ	10
1 Організація служби охорони праці на підприємстві (у військовій частині). Атестація фахівців та робочих місць за умовами праці.....	11
1.1 Створення служби охорони праці на підприємстві (у військовій частині). Її мета. Розробка та затвердження «Положення про службу охорони праці». Завдання, функції служби охорони праці. Навчання та перевірка знань працівників служби охорони праці.	
Участь, контроль та права спеціаліста з охорони праці.....	11
1.2 Порядок атестації керівних, інженерно-технічних працівників та інших фахівців (певійськовослужбовців) підприємств	
Формальність МОУ. Порядок присвоєння класів водіям	18
1.3 Порядок атестації фахівців, які мають право проводити технічний огляд або експертне обстеження устаткування підвищеної небезпеки.	
Карти праці, шияглядовий лист.....	22
1.4 Атестація робочих місць за умовами праці. Періодичність атестації. Роботи атестаційної комісії. Гігієнічна оцінка умов праці	24
2 Порядок проведення періодичних медичних оглядин.	
Наркологічні огляди. Психіатричні огляди	30
2.1 Порядок, що визначає процедуру проведення попереднього (періодичного) медичного огляду працівників. Медичний огляд попередній (під час прийняття на роботу), періодичний (протягом трудової діяльності). Перелік факторів та робіт, для виконання яких є обов'язковим попередній (періодичний) медичний огляд працівників. Порядок оформлення комісією заключного Акта	30
2.2 Наркологічні огляди. Психіатричні огляди	37
3 Види інструктажів і порядок їх проведення	43
3.1 Види та організація проведення інструктажів з питань охорони праці .	43
3.2 Порядок проведення вступного інструктажу	46
4 Навчання й інструктаж працівників	47
4.1 Положення, програма та план-графік проведення навчання. Порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці. Навчання при прийнятті на роботу та періодично у процесі роботи. Форма перевірки знань працівників з питань охорони праці	47
4.2 Порядок допуску працівників до виконання робіт з утилізації ВНП	59

5 Загальні положення, що стосуються заходів безпеки. Порядок розробки інструкцій із заходів безпеки й охорони праці.	
Перелік робіт з підвищеною небезпекою.....	61
5.1 Планове вжиття організаційно-технічних заходів, спрямованих на підвищення рівня безпеки. Порядок розробки інструкцій із заходів безпеки й охорони праці для всіх робіт з ракетами та боєприпасами і для робітників всіх професій, а також при виконанні всіх операцій з підвищеною небезпекою. Основні розділи та вимоги при складанні інструкцій з заходів безпеки й охорони праці.....	61
5.2 Перелік робіт з підвищеною небезпекою на підприємстві відповідно НПАОП 0.00-8.24-05 «Переліку робіт з підвищеною небезпекою». Постійні та разові роботи з підвищеною небезпекою, порядок допуску військовослужбовців до виконання цих робіт	67
6 Вогневі роботи. Порядок оформлення наряду-допуску на виконання вогневих робіт. Оформлення наряду-допуску на виконання робіт з підвищеною небезпекою	70
6.1 Вогневі роботи. Порядок оформлення, реєстрація наряду-допуску на виконання вогневих робіт. Посадові особи, які задіяні в оформленні наряду-допуску на виконання вогневих робіт. Основні вимоги при оформленні та терміни закриття наряду-допуску на виконання вогневих робіт	70
6.2 Порядок оформлення, реєстрація наряду-допуску на виконання робіт з підвищеною небезпекою. Посадові особи, які задіяні в оформленні наряду-допуску та зобов'язані здійснювати контроль за виконанням робіт з підвищеною небезпекою. Види робіт, при проведенні яких оформлюється наряд-допуск. Основні вимоги при оформленні та терміни закриття наряду-допуску	74
7 Державне соціальне страхування	80
8 Порядок розслідування та облік нещасних випадків	88
8.1 Порядок розслідування та облік нещасних випадків невиробничого характеру. Травми, не пов'язані з виконанням трудових обов'язків	88
8.2 Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків (НВ), професійних захворювань і аварій на виробництві	92
8.3 Порядок спеціального розслідування нещасних випадків	103
8.4 Порядок розслідування та обліку НВ серед військовослужбовців. Порядок спеціального розслідування нещасних випадків. Розслідування та облік професійних захворювань і отруєнь військовослужбовців	115

8.5 Розслідування та облік аварій	129
8.6 Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних з акладах.....	133
9 Заходи безпеки при поводженні з артилерійськими боєприпасами і ракетами.....	141
9.1 Заходи безпеки при поводженні з артилерійськими боєприпасами та їх елементами на всіх етапах експлуатації. Обов'язки керівника робіт з боєприпасами перед початком проведення робіт. Перелік робіт з підвищеною небезпекою. Перелік небезпечних боєприпасів для зберігання, службового поводження і транспортування.....	141
9.2 Особливі заходи безпеки при поводженні з ракетами. Допуск особового складу до експлуатації ракет (при експлуатації ракет необхідно вживати заходів техніки безпеки і пожежної безпеки, які передбачених інструкцією з експлуатації для кожного типу ракет). Заходи безпеки при проведенні робіт з шунтування реактивних снарядів.....	150
10 Правила безпеки при зберіганні ракет і боєприпасів	153
10.1 Правила безпеки при зберіганні ракет і боєприпасів	153
10.2 Правила безпеки під час виконання робіт з ракетами і боєприпасами. Заходи безпеки при виконанні вантажно-розвантажувальних робіт із боєприпасами. Поводження з ракетами, що потрапили в аварію	156
11 Правила безпеки під час виконання робіт з ракетами і боєприпасами у цехах	164
11.1 Розважування зарядів, відновлення гільз і розігрівання мастил. Порядок зберігання інструменту і виробничих матеріалів.	
11.2 Особливості правил безпеки під час виконання робіт з утилізації ракет, НТКРС: розбирання, сортuvання, пакування, маркування елементів після розбирання ракет. Переvірка ракет, НТКРС на безпечність.....	164
11.3 Порядок збору, контролю і передачі в народне господарство металобрухту, порохів і вибухових речовин, одержаних після розрідження боєприпасів (утилізації).....	177
12 Правила безпеки під час проведення ремонту артилерійських пострілів. Правила безпеки під час проведення регламентних робіт з ракетами та НТКРС	183
12.1 Заходи безпеки при збиранні та проведенні ремонту артилерійських пострілів. Основні операції та перелік робіт	183

12.2 Правила безпеки під час проведення регламентних робіт з ракетами та ПТКРС. Місця проведення регламентних робіт з ракетами та ПТКРС. Допуск осіб до проведення регламентних робіт	190
13 Загальні правила безпеки під час розрядження і знищення боєприпасів та їх елементів	193
13.1 Загальні правила безпеки під час розрядження і знищення боєприпасів та їх елементів. Правила безпеки під час спалювання артилерійських, мінометних і реактивних порохових зарядів та ВР без металевих оболонок.....	193
13.2 Правила безпеки при випалюванні основних (запальних) зарядів мінометних пострілів, сигнальних і освітлювальних патронів, засобів займання (КВ), трасерів і боєприпасів до стрілецької зброї	201
13.3 Заходи безпеки при проведенні випалювання вибухової речовини зі снарядів, мін і головних частин реактивних снарядів на відкритих майданчиках підривних полів.....	206
13.4 Заходи безпеки під час знищення боєприпасів методом підриву. Особливості проведення робіт зі знищеннем іноземних боєприпасів.....	207
Питання та практичні завдання	212
Література.....	214
Перелік та найменування додатків 1–116	222
Додатки.....	235
Висновки	479
Предметний покажчик	480

Навчальне видання

**Смирнов Олег Миколайович
Барбашин Віталій Валерійович
Толкунов Ігор Олександрович**

**УТИЛІЗАЦІЯ ТА ЗНИЩЕННЯ
ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ**

Навчальний посібник

Том 2

**ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПРИ ПОВОДЖЕННІ
З РАКЕТАМИ І БОЄПРИПАСАМИ
ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ РОБІТ
З УТИЛІЗАЦІЇ**

Підписано до друку 30.03.17 . Формат 60x84/16
Папір 80 г/м². Друк ризограф. Ум.друк. арк. 30,4
Тираж 300 прим. Вид. № 20/18. Обл.вид арк. 26,4

Сектор редакційно-видавничої діяльності
Національного університету цивільного захисту України
61023, м. Харків, вул. Чернишевська, 94

www.nuczu.edu.ua

Видавець: ФОП Напов А.М.
Свідоцтво серії ДК № 4847 від 06.02.2015 р
м. Харків, вул. Жон Миропісци, 10, оф. 6,
тел. +38(057)714-06-74, +38(050)976 32 87
copy@vlavke.com